

Цимбалюк І. О. Податкова культура, як фактор дієвості податкових реформ / І. О. Цимбалюк // Перспективи розвитку економіки України: теорія, методологія, практика: матеріали XVII Міжн. наук.-практ. конф. (29-30 травня 2012 р.) / відп. ред. Л.Г.Ліпич. – Луцьк: Волинська мистецька агенція „Терен”, 2012. – С. 225-227.

**УДК 336.225.2**

*Цимбалюк І.О.* – к.е.н., ст.викл. каф. менеджменту, податкової та бюджетної політики Волинського національного університету ім. Лемі Українки

## **ПОДАТКОВА КУЛЬТУРА, ЯК ФАКТОР ДІЄВОСТІ ПОДАТКОВИХ РЕФОРМ**

Проблема підвищення рівня податкової культури вітчизняних платників податків, дотримання ними податкової дисципліни на разі набуває особливої актуальності. Наявність значного тіньового сектору, нелегальне працевлаштування, факти приховування доходів та інші негативні прояви ухилення від сплати податків в кінцевому підсумку може звести нанівець усі спроби реформування податкової сфери.

Разом з тим, податкова культура у суспільстві характеризується не лише ставленням платників податків до своїх конституційних обов'язків щодо сплати коштів у державну скарбницю, а також шанобливим ставленням працівників фіскальних органів до суб'єктів податку [1], адже ефективність роботи будь-якої системи, насамперед, залежить від рівня кваліфікації працівників, від їхнього ставлення до професійної діяльності, від морально-етичних засад та особистих рис.

Одного, загальноприйнятого визначення податкової культури не має. Аналіз праць різних вчених показав, що досить часто податкову культуру пов'язують із податковою дисципліною [2], що полягає у дотриманні нормами податкового права та належному виконанні податкових правовідносин.

Із визначення Карпінського Б.А. [3] слідує, що забезпечення належного рівня податкової культури можливе лише при наявності стабільного, дієвого податкового законодавства в державі.

Воїнова Т. та Павленко О. податкову культуру розглядають, як рівень розвитку суспільства, виражений в існуючих нормах системи оподаткування, глибині податкових знань населення, умовах розвитку підприємництва, а також в усвідомленні необхідності виконання податкових зобов'язань [4]. Таким чином, ще однією складовою сутності податкової культури є рівень податкових знань та податкової свідомості платників податків. Сутність дефініції „податкова культура” можна розкрити через її структуру, що подана на рис. 1.

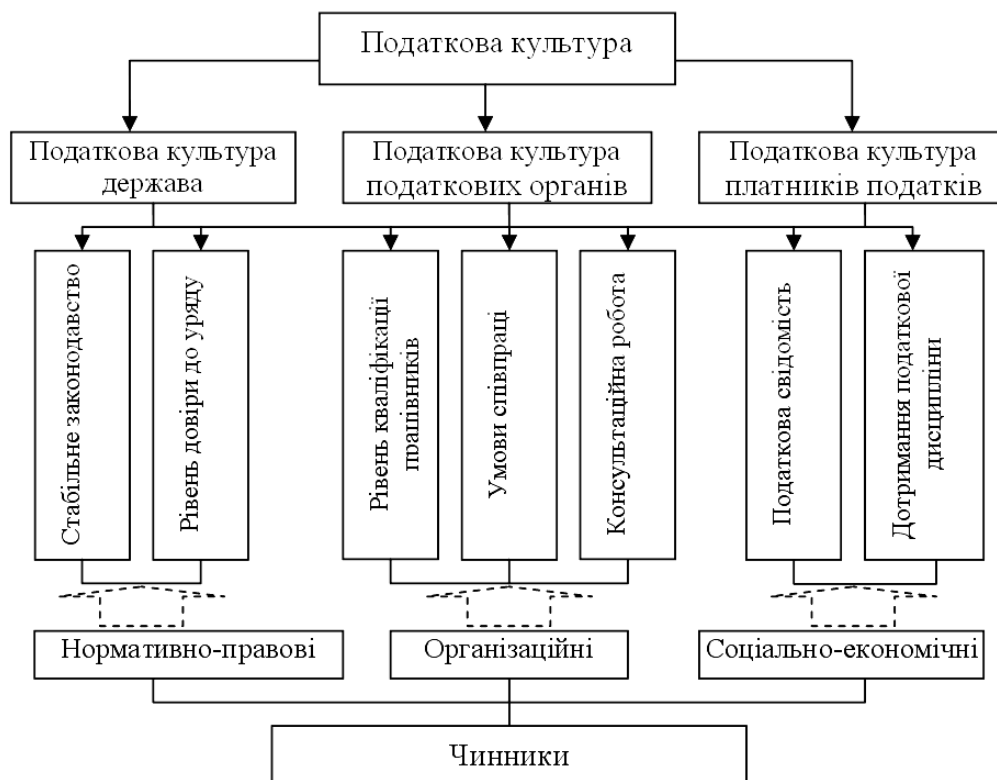


Рис. 1. Структура дефініції „податкова культура”

\*Розроблено автором на основі [2, 3, 4, 5]

Підсумовуючи, потрібно наголосити на тому, що податкова культура характеризується умовами реалізації прав та рівнем виконання обов'язків усіх суб'єктів податкових відносин – держави, податкових органів та платників податків. Саме із співпраці та взаємодовіри між усіма учасниками податкових відносин розпочинається формування податкової культури, належний рівень

якої дасть можливість проведення дієвих реформ. Тому розробка теоретико-методологічного підґрунтя розвитку податкової культури і в подальшому залишатиметься актуальним напрямом досліджень у сфері оподаткування.

### *Література*

1. Таранов І.М. Фіскальний потенціал України та ефективність справляння податків: дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.04.01 / Тернопільська академія народного господарства. – Т., 2004. – 20 с.
2. Виходець О.М. Організаційна культура взаємовідносин підприємств з державною податковою службою: Монографія / О.М. Виходець. – О.: Олтех, 2009. – 98 с.
3. Карпінський Б.А. Удосконалення взаємин податкової служби з платниками податків / Б.А. Карпінський // Актуальні проблеми економіки. – 2007. - №2 (68). – С. 128-136.
4. Воїнова Т. Деякі питання формування податкової культури в сучасних умовах / Т. Воїнова, О. Павленко // Вісник податкової служби України. – 2000. - №37. – С. 55-59.
5. Василенко А.В. Формування податкової культури в Україні / А.В. Василенко // Економічний вісник університету: збірник наукових праць. [Електронний ресурс]. – 2011. – № 17/1. – Режим доступу: [http://www.nbu.gov.ua/portal/soc\\_gum/Evu/2011\\_17\\_1/Vasilenko.pdf](http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Evu/2011_17_1/Vasilenko.pdf)